

Ad, soyad:

Sınıf:

Şpat diaqnoz

Şpat diaqnozu torpağın münbitliyinin qiymətləndirilməsi üçün mühüm vasitədir. Şpat diaqnozunun köməyi ilə aşağıdakı parametrlər tanına və qiymətləndirilə bilər:

1. **Torpağın strukturu** (Struktur formaları)

Soldakı şəkildə göstərilir

- Lössdən yarı qəhvəyi torpağın **qaba hissələri** („prizmalar“),
- Hansı ki, **güclü sıxılmış, preslənmiş torpaqda** əmələ gəlmişdir (uzun illər şumlanmamışdır)

2. **Kökün torpağa işlənmə dərinliyi**

Sağdakı şəkildə torpağın işlənməsi ilə preslənmiş **pis strukturu** göstərilir

3. **Küləş və peyin döşəklər**

Soldakı şəkildə göstərilir

- **Kotan dərinliyində „təmiz“ saxlanmış küləş döşəkləri**

Sağdakı şəkildə göstərilir

- **Böz-göy rəngli, graublaue, pis qoxu gələn rənglənmə (reduksiya), havanın daxil olması nəticəsində nəm qalmış peyin**

4. **Çürüməmiş küləşlər**

Soldakı şəkildə göstərilir

- Preslənmə nəticəsində pis çürümüş qarğıdalı küləşi

5. **Soxulcanların dəlikləri**

Sağdakı şəkildə göstərilir

- Kifayət qədər soxulcan dəlikləri **yüksək bioloji fəallıq və bununla əlverişli mineralaşma şərtlərinin** əlaməti kimi

Ad, soyad:

Sınıf:

Təcrübi üsullar:

Torpaq bloku istifadə olunmuş şpat ölçüsündə ehtiyatlı qaldırılır (struktur saxlanmalıdır!) və əl ilə yaxud kiçik alətlə astadan parçalanmalıdır.

Bununla **müşahidələr** aparıla bilər...

1. Məhsulun geridə qalan işlənmiş hissələri və torpağın qoxusu ilə bağlı

a) **Müsbət müşahidə** nümunələri:

- Üzvi maddə xırda hissələrə ayrılıb,
- Hər əvvəlki məhsul və vaxta görə yaxşı çürümə.
- Torpağa məxsus yaxşı qoxu.

Səbəb:

Yüksək bioloji aktivlik (Torpaq həyatı-canlı mikroorqanizmlər!), torpağın yaxşı havalanması (Struktur).

b) **Mənfi müşahidə** nümunələri

- Küləşin qalıqları (əvvəlki ildən qabaqkı ilin) hələ də qalmışdır
- Xoşa gəlməyən qoxu
- Duru peyin yaxud peyinin yaxınlığında göy rəngdə torpaq buna misaldır

Səbəb:

Çox rütubətli işlənmə ilə hava çatışmazlığı, sıx saxlanma və texniki preslənmələr

2. Struktur, sıx saxlanma, preslənmə, kökün işlənmə dərinliyi

a) Müsbət müşahidə nümunələri:

- Saçşəkilli köklər torpağa yayılmışdır
- Xırda yox, qırıntı kimi struktur
- Torpaq əl ilə yüngül toxunan zaman parçalanır

Səbəb:

Yüksək bioloji aktivlik (canlı struktur) yaradan optimal gübrə (Ca stabiləşdirilmişdir!) və humus təchizatı. Torpağı yaxşılaşdıran vaxtı-vaxtında işlənmə...

b) **Mənfi müşahidə** nümunələri

- Torpaq ümumilikdə sıxılmışdır,
- Plitələr (yuxarı səthə paralel) dağılır
- Az miqdarda əsas köklər, hansılar ki plitələrdə inkişafı dayanmışdır.

Yaxud həmçinin..

- Üz səthdə çatların yaranması
- Az miqdarda aşağıya doğru gedən çatlarda böyüyən əsas köklər

Səbəb:

Gübrə çatışmazlığı, az miqdarda canlı orqanizm strukturu, çox miqdarda gil tərkibi (sıx çatlar), torpağın səhv işlənməsi, becərilməsi (kotan yaxud digər becərmə avadanlıqları) .